



# מצא את ההבדלים בין ה"מאמין" ל"מאמין"

שלום וברכה מורי ורבותי!

כולנו מאמינים באלוקים, וכולנו בני מאמינים, אולם מסתבר שלמרות הכל יש כמה הבדלים בינינו לבין עצמנו.

יש את אלו שמאמינים גם בסטנדרט, ביום יום, בשגרה ואפילו בשעה שבה הם מבצעים משהו עם סיכון כל שהוא שבין אחד למאה. ויש את אלו שרק כאשר ממש אבל ממש אין ברירה, וכבר לא ניתן לעשות משהו, וכל מה ומי שמסביב מרים ידיים, אז נושאים הם עיניים למרום ומכריזים: "ה' יעזור", "בעזרת ה' יהיה בסדר" ואפילו "מי שמאמין לא מפחד"...

זה הזן שאצלו האמונה היא משהו שמשמשים בו כברירת מחדל, כאשר כבר אין משהו אחר לעשות, משהו בסגנון של "מילים של השלמה" ותו לא.

המדובר הוא ברמת אמונה נמוכה ואפילו נמוכה מאד. כי אם ניתן להשתמש באמונה עוד בטרם כלו כל הקיצין, למה לנו לשמור אותה לאחר תום כל אפשרות אחרת, ועוד לא להתאכזב כאשר היא אינה פועלת את פעולתה?

**הגמרא במסכת בבא קמא (ל"ח ע"ב) מספרת על האמורא הגדול "עולא" שבקשו חבריו שיצטרף אליהם לניחום אבלים, אמר להם שאינו מוכן להצטרף לכל אירוע של ניחום אבלים בבבל משום שהם אומרים מילים של גידוף כלפי מעלה. וזאת מאחר שכאשר מנחמים זה את זה, הם אומרים "מה ניתן לעשות?" מה שאומר כביכול שאם היה מה לעשות היו עושים זאת...**

ומה באמת הפריע ל"עולא" במילים הללו? הלא באמת היו עושים משהו לו ניתן היה לעשות. וכי אם היה המת עדיין בחיים, לא היו מזמינים אמבולנס או מביאים לפתחו את טובי הרופאים? מה אם כן הפריע לו כל כך בנחמתם?

אומר לך האמורא הגדול "עולא": אם אתה באמת מאמין באלוקים ומבין שהוא יודע טוב יותר ממך מה לעשות, איזו גזירה לגזור ואיזה הסכם לכרות [תרתי משמע], הרי שלעולם לא היית מדבר "לאחר מעשה" כמי שלו יכל היה משנה את החלטתו של ה' יתברך.

כי אם אתה מבין שמה שהוא עושה זהו הטוב ביותר, ואם למרות שלנתן לך את האפשרות להיוועץ ברופא ולעשות ככל יכלתך במהלך חייו של קרובך, והנה עכשיו למרות הכל נעל את שערי השמים בפני תפילותיך ואת שערי הארץ מסיוע כלשהו אותו יכלת להעניק לקרובך, הרי שהטוב ביותר לקרובך ולך הוא הסתלקותו מהעולם הזה לעולם שכולו טוב. ואם כך, למרות הצער והכאב, אל לך להתבטא בצורה בה אתה לא משלים עם האובדן.

**אמונה, לא אמורה לבוא כהשלמה לרע ובלית ברירה, היא אמורה להיות על המדף יום יום ושעה שעה, וגם בזמן בו ניתן לעשות משהו במסגרת הרשות אותה נתן לנו ה' יתברך, יש לסמוך על "אבינו מלכנו" שיוודע טוב יותר מאיתנו מהו טוב ומהו רע ותמיד יעשה רק את הטוב הנצחי.**

את ההבדל בין שני ה"זנים" של המאמינים ניתן לראות בזמן של טרום שעת האפס, בזמן בו עוד ניתן לעשות משהו. האם אז נאמן האדם לרצון הבורא? האם עושה הוא את המוטל עליו על פי הוראות היצרן? האם נושא הוא תפילה או שמסתמך רק על כחו ועוצם ידו?

**כי לאחר שעת האפס, זו אינה "חכמה" ולא "אמונה" לומר "ה' יעזור" או מילות השלמה כדוגמת "הכל משמים".**

ושמעתי בשיחתו של המגיד הרב אלימלך בידרמן שליט"א, שדרכו של אדם שמתכנן הצלחה או הצלה לומר: "בסיעתא דשמיא" או "ה' יעזור", לאמור - ההצלחה וההצלחה תהיינה שלי וה' רק "יסייע" ו"יעזור" בכך. אולם לאחר הכישלון, דרכו של אדם לומר: "הכל משמים", לאמור - אם לא הצלחת, אות הוא כי בשמים לא רצו בכך, כי הכישלון שייך אך ורק להם...

והנה בפרשתנו זוג פסוקים דומים כל כך, אולם שונים כל כך, וננסה יחד לשית לבנו לשוניים.

**הפסוק הראשון:** וַיִּבְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הָיָם בַּיַּבְשָׁה וְהַיָּם לָהֶם חוֹמָה מִיְמִינָם וּמִשְׂמָאלָם (שמות יד, כט).

**והפסוק השני:** וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בַיַּבְשָׁה בְּתוֹךְ הָיָם וְהַיָּם לָהֶם חוֹמָה מִיְמִינָם וּמִשְׂמָאלָם (ספד ספ, טו).

**ועכשיו, יעצרו נא שותפי שיחתנו את קריאת המאמר, ויחפשו את ההבדלים שבין שני הפסוקים.**

שבנו אליכם...

והנה ההבדל הראשון הוא, שבפסוק הראשון נאמר: "בְּתוֹךְ הָיָם בַּיַּבְשָׁה", ואילו בשני: "בַּיַּבְשָׁה בְּתוֹךְ הָיָם".

וההבדל השני הוא, שבפסוק הראשון נכתב: "וְהַיָּם לָהֶם חוֹמָה" בכתוב מלא ["חומה" עם אות ו'], ואילו בשני: "חוֹמָה" בכתוב חסר [ללא האות ו'].

מה מקור ההבדל וטעמו? והלא בתורה כל אות מדוקדקת ומחושבת? אז כך, בפסיקתא זוטרתא (לקח טוב שמות פי"ד סי' כ"ט) כתוב שהמילה "חומה" נכתבה חסרת האות ו' ללמדנו "שחומה התמלאו מלאכי השרת על ישראל לפי שהיה ביניהם עבודה זרה".

ועל כך שואלים בשם הגאון מוילנא זיע"א (והוא למי שמואל לי פת מקורו), והלא בפעם הראשונה הכתוב מביא את אותן מילים, ושם המילה "חומה" נכתבת בכתוב מלא, מדוע אם כן נכתבה המילה הזו פעם מלאה ופעם חסרה?

**ועל כך עונה הגאון זיע"א, ששני זנים היו בעם ישראל, ומעשה שהיה כך היה.**

פנה עם ישראל למשה בתחינה לישועה לאחר שמצרים אחריו הם לפניו והמדבר משני צדדיו, פנה משה לאלוקים בצעקה, ואז אומר לו ה' יתברך את צמד הפסוקים הבא: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלַי? דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ! וְאָמְרוּ, הֲרָם אֶת מִטְּךָ וְנִטְּה אֶת יָדְךָ עַל הָיָם וּבִקְעָהוּ, וַיִּבְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הָיָם בַּיַּבְשָׁה" (ספד ספ, טו-טז).

כלומר שמצווה הקדוש ברוך הוא את משה לומר לבני ישראל להיכנס לתוך הים, ורק לאחר מכן מצווה את משה לבקוע להם את הים, מה שמוביל לסיום דברי ה' יתברך "וַיִּבְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הָיָם בַּיַּבְשָׁה". כלומר שיכנסו לים בעודו ים, ורק לאחר מכן ימצאו את עצמם ביבשה כאשר יתרחש הנס.

הזן הראשון שבעם ישראל היה בעל אמונה ונכנס מיד לים, וכדברי הגמרא (סוטה ל"ז ע"ב) שנכנס נחשון בן עמינדב עד אשר הגיעו המים לחוטמו, ואז נעשה הנס ונבקע הים. הזן השני, ההוא שמאמין רק כאשר ממש אבל ממש אין ברירה, לא הסכים להיכנס לים בטרם יראו במו עיניהם את הים הופך ליבשה. הם נשארו בחוץ, המתונו לנס שיתרחש, ורק משהתרחש "קפצו" ליבשה...

הפסוק הראשון מדבר על הזן הראשון שקפץ למים, ולכן עליו נאמר: "וַיִּבְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הָיָם בַּיַּבְשָׁה", שכניסת היתה לתוך הים ממש ואז נהפך הוא ליבשה, ולכן עליהם נאמר באותו פסוק: "וְהַיָּם לָהֶם חוֹמָה מִיְמִינָם וּמִשְׂמָאלָם", חומה של ממש, הגנה מלאה וללא כעס.

אולם הפסוק השני מדבר על הזן השני שקפץ רק לאחר שהפך הים ליבשה, ולכן עליו נאמר: "הִלְכוּ בַיַּבְשָׁה בְּתוֹךְ הָיָם", ועליהם נאמר ההמשך הלא מחמיא כל כך: "וְהַיָּם לָהֶם חוֹמָה מִיְמִינָם וּמִשְׂמָאלָם", ללא אות ו', ומלשון חימה וכעס.

**מדהים! נכון?**

אז הלקח מדהים עוד יותר.

כי רק למי שמאמין באלוקים עוד כאשר יש לו ברירה להישאר על החוף... מגיע נס למעלה מדרך הטבע ברחמים וללא חימה. כל היתר יוכו גם הם להצטרף לנס לאחר שיתרחש, אולם הוא יהיה מלווה בחימה בה אף אחד מאיתנו לא מעוניין.

פעמים רבות בחיינו אנו נמצאים בפני פרשת דרכים, בכל מקרה שכזה יש את הדרך הטובה והרצויה יותר על ידי ה' יתברך, ובכל פעם ההבדלים נראים קטנים וצרים יותר ורב הנסתר על הנגלה. ניתן להכיר את הדרך הנכונה על ידי התייעצות בדעת תורה, או למצער לוודא באיזו דרך נוכל להיות פנויים ומרוכזים יותר במחויבויותינו הרוחניות והגשמיות על פי רצון ה'.

ולמרווח הצר הזה שבין ההחלטה הנכונה לבין ההתעלמות מרצון ה' יתברך, נכנס היצר הרע. הוא משכנע שלא בדיוק לכן התכוון הכתוב, ושלא ממש מתאים בשלב הזה "להתפנק בפנינוקים רחניים" כאלה, ושהממון הכבוד או כל דבר גשמי אחר חשובים הרבה יותר גם למען עתידנו הרוחני וגם למען עתיד ילדינו, ועוד...

אולם כאן מתייחדת ההנהגה העליונה בהידור מיוחד לכל מי שיוודע "לקפוץ למים" לפי החלטתו של ה' יתברך ורצונו המובא בתורתו הקדושה או על ידי חכמי ישראל. כאשר למולה ניצבת באיחור ועם מלאי סימני שאלה וחימה ההנהגה לאותם שממתינים לאחרים שיקפצו למים, ורק כאשר יראו במו עיניהם קרקע יציבה ובטוחה יציבו את כף רגלם בהיסוס בדרך אותה בחר הבורא.

זה נכון בקיום המצוות ברמות הכוללות קשיים למושגינו העכשוויים, זה נכון בשלום בית ובחינוך הילדים, וזה נכון במצוות הצדקה והסיוע בגמילות חסדים. בכל פעם שתוצב בפנינו דרך חדשה שתיראה קשה יותר ממה שהורגלנו, נדע שפמליה של מעלה מביטה בנו בהערכה, ממתנה יחד איתנו להצלחה, ומשם קצרה הדרך לברכה ומילי המשאלות לעבודת ה' יתברך. ברוכים תהיו!

## שאלה יפה

ש"ת ממורנו הרב שליט"א

### הדרך הנכונה ביותר לאשה לספר למעסיק שלה על כך שהיא מעוברת

**שאלה:** אשה שצריכה להודיע למעסיק שלה שהיא מעוברת, מהי הדרך הצנועה ביותר לעשות זאת?

**תשובה:** צריך לומר בצניעות ובפשטות, משפט אחד קצר המובן לכולם, או לכתוב על דף עם דברים נוספים, קצר ולענין. וכמובן שאסור לידועים לספר כן לאחרים, וזה אסור רכילות, וגם חשש לנזק של עין הרע.

### הליכת נשים לבית הקברות

**שאלה:** אשמח אם כ"ר יורנו מה הדין בהליכת נשים לבית הקברות, שלא בשעת קבורת המת? והאם המנהג המוזכר בכמה ראשונים, שביציאה מבית החיים זורקים לאחר גוום עשב וצורר, שייך גם בהליכה לבית החיים שלא בשעת קבורה?

**תשובה:** מותר, ובפרט כשרוצים להתפלל, או כשיש געגועים לקברי ההורים, ואין בזה בעיה כלל. אולם כמובן שאין מצוה לנשים ללכת לבית הקברות, אשה בבית ברכה בבית, איש בבית קללה בבית (עני מרכזי יט).

ושלא בשעת הקבורה לא תולשים עשבים (עני מרכזי טו) כי תקננו ס"ק כה, ובכפ"י יקרא דהיי ס"י י ס"ה, ופי' יב ס"ז.

### נתינת מעשרות לקניית תפלין או להכנסת כלה, מה קודם?

**שאלה:** אני צריכה לתת מעשרות מהמשכורת שלי ואני מתלבטת למי לתת, או לתת את המעשרות לאחי שיקנה בזה תפלין, או לתת לחברה שלי שמתחנת, ולרש אין כל (הרא"ע עולה חלקה מהמנוח), או שיש עוד אפשרות לחלק את הכסף חצי חצי, מה דעת הרב בזה?

**תשובה:** מצוה לתת למשפחה לפני כולם, ולכן יש לקנות תפלין לאחיק, כשקשה להורים, וזה מצוה ומצוין. ואחר כך לתת גם להכנסת כלה, ובפרט לעולה חדשה, זה מצוין כדי שתרגיש טוב בארץ הקודש.

והעיקר להפריש בכל חודש מעשר כספים לכבוד השם יתברך, ולעזור לחלשים. וכן גם להזהר שלא ליתן את כל המעשרות לנזקק אחד (יור' סי' ע"ג סי' טו), אלא יש לחלק לכמה משפחות, וגם לחלק סכום מסוים תרומה להחזקת בית המדרש בעיר שלכם, וזה מצוין, משום שהתורה היא לפני הכל, ותלמוד תורה כנגד כולם.

### הבטה לצדדים באמצע הברכה

**שאלה:** האם מותר להזיז את הראש באמצע הברכה, כדי לראות מי נכנס ומי יוצא?

**תשובה:** צריך להתאמץ מאד בעת אמירת הברכה ולכוין היטב ולא להביט לצדדים. ורבנו החסיד (ב"ח סי' פ' י"ד), ממליץ שיהיו הפסוקי דזמרה בכוונה, באימה וביראה, ועל אחר כך כמה וכמה שכן צריך להיות בברכה שמברך את ה' יתברך (ועני בב"ח סי' ע"ג, ומשני' סי' ט"ז ס"ב).

ויש קצת ראייה מהלכות תפלין, שאסור לרמוז בעיניו או באצבעותיו בין תפלין של יד לתפלין של ראש, מחשש הפסק (משני' סי' ט"ז ס"ב, ע"ש). ועל אחת כמה וכמה באמצע אמירת הברכה.

ולפי זה כאשר מברך "אשר יצר" או ברכת "מעין שלוש", ועל אחת כמה וכמה ברכת המזון, שדינה כתפלת העמידה, שיש להזהר מאד שלא להציץ, לא להסתכל בשעון, ולא כלום, אלא להתייחד רק עם ה' יתברך (ועני משני' סי' ק"א ס"ד), והמעייני בספר הקודש כף החיים (סי' נ"ט ס"ב), יקבל יראת שמים.

כל ימיו, עיין שם, ועם כל זה מבואר בגמרא (בבב"ב ס"ג) שהיה בביתו עם אשתו בקלות ראש, עיין שם.

### להציל כמה שאפשר

**שאלה:** אני מורה ללמד תלמידות לריקודים באירועים ושמחות, ויש גם נערות חילוניות שרוצות ללמוד, ואני חרדית, האם מותר לי ללמד אותן.

**תשובה:** כמה שאפשר להציל ולזכות ולקדש שם שמים, הרי זה זכות הרבים וקידוש השם, ואוי ואבוי כאשר המורה לא שומרת מצוות, היא תהרוס אותם לגמרי, ועדיף מורה חרדית שתלמד אותם, ועד כמה שאפשר לטפסף להם על הצניעות ועל היהדות, ועל הנהגות טובות, וככה לקרב אותם, זה מצוין.

וכן ספרית חרדית לנשים, שמעוררת בתוך העבודה והשיחות והדיבורים לעורר על הצניעות והמצוות, וחיזוק לחינוך הילדים וטהרת המשפחה, זה מצוין. והחילונים צדיקים בכח ולא בפועל, ועל ידי החיזוק בדרכי נועם, זה מצוין. "החכמה תחיה בעליה" (קהלת י' י"ב), ומרן רבינו הגדול זיע"א היה אומר, מורה שאינה שומרת מצוות, היא לא מורה, היא חמורה. וזה קבלה בידי מרבנו הקדוש הגאון רבי שריה דבליצקי זיע"א, ולעולם יהיה אדם ערום ביראה (בבב"ב ס"ד) עיין שם בפירושו רש"י.

### כבוד הבעל או חינוך הילדים

**שאלה:** ברוך ה' אני נוהגת להדר מאד בצניעות, בגד עליון, ופליסה ארוך, ובבית לכבוד בעלי להיות מקושטת, וכעת ברוך ה' הילדים גדולים, מה עדיף לעשות, האם להתקטש לכבוד הבעל, או להדר בצניעות בגלל הילדים.

**תשובה:** שאלה יפה, כאשר הילדים גדולים ומבינים, אז בודאי שמצוה להדר בצניעות כפי הצורך, וגם הבעל צריך לשמוח בכך, שיגדלו הילדים בבית שהצניעות והקדושה תאיר את עיניהם, ובפרט שהבנות ילמדו מהאמא, וזה השקעה לדורות, וחז"ל אומרים (סוכה ט"ז) הדיבור של הילדים זה מהאבא והאמא, ועל אחת כמה וכמה, הצניעות של האמא שרואים כל הזמן שזה מורה דרך עבורם, וזה בבחינת סרך בתה (נדה ס"ד) ופרש"י שנוהגת אחריה, עיין שם, ואולי בגלל זה, הקפידה קמחית הצדקת בצניעות ואמרה על עצמה, לעולם לא ראו קורותי ביתי, את שערות ראשי (יומא ט"ז), בגלל חינוך הילדים שרואים צניעות של אמא, וגם לדעת הזוהר הקדוש (סוף פרשת נשא), שגם בבית יש חובה לכסות שערות ראשה, וזה קבלה טובה בימי השוכנים היקרים היום, להתחזק ולהוסיף בצניעות ובקדושה בית שווה יותר מכל התעניות שבעולם (ועני משנה בבוהר בניאור הלכה סימן תקע"ג, דברים מתוקים מדבש, עיין שם).

### שירות לקוחות בכבוד ראש

**שאלה:** אני עובדת בטלפונים, והרבה פעמים הלקוחות אומרים לי: "איזה קול יפה יש לך", האם דבר זה גורם למכשול?

**תשובה:** בודאי שזה גורם למכשול, וכמו שאמרו בגמרא (מגילה ט"ו) "על בקולה, שהיה לה קול ודיבור מיוחד" (מסכתא ש"ס).

עצה טובה, היא לדבר פשוט ולא בחביבות, וכן גם לא להמתיק את הקול. ואשה צדקת יודעת לעשות כן בחכמה.

### המותר והאסור בתענית דיבור

**שאלה:** מי שעושה תענית דיבור בימי השוכנים, האם מותר לו להגיד "תודה רבה", "תזכו למצוות", וכן כשיוצא ונכנס לבית, האם יכול לומר לבני הבית מלה טובה, או אסור כיון שהוא בתענית דיבור.

**תשובה:** תענית דיבור הוא מלשון עינוי, כלומר מענה ומצוה את עצמו ולא מדבר. עצם השתיקה שווה מלינוים, ויפה שתיקה לחכמים, קל וחומר לטפשים (פסחים ט"ז), מלה בסלע, שתיקה בתרי (מגילה י"ה), "ולא מצאתי לגוף חבר טוב אלא שתיקה" (אבות, סוף פרק לאשון), ועד יום מותו צריך האדם להתייטר, ולא בתעניות וסיגופים דוקא, אלא ברסן פיו ותאוותו, וזה יותר מכל התעניות והסיגופים שבעולם. וכל רגע ורגע שהאדם חוסם פיו, זוכה בשבילו לאור הגנוז, שאין מלאך מפוריש יכולים לשער (כפי הגר"א בליקו"ת הגר"א), ומאידך בבריה זוהר הקדוש (חלקי דף ע"ג) שמי שיכול לומר מלה טובה, לשבח ולחזק איש מסוים ויהיה לו לתועלת, ואינו עושה כן, הרי זה כמדבר לשון הרע, עיין שם, וזה נורא ואיום, וכן להיפך כאשר אנשים סובלים ממנו וגוערים בו, והוא אדיש ואכזרי ולא מתייחס, יש לו עוון גדול בזה.

למעשה, תענית הוא מלשון עינוי, מי שיכול שלא לדבר, גם לא ברמז ולא בתנועות כלל ועיקר, זה מצוין, וגם יזהר לכתחילה שלא לכתוב, שהרי יש סכרא שכתובה כדיבור (עניי יביע אומי חלק ט סימן י). אבל כאשר שואלים שאלה, וחייב להתייחס, בודאי שחייב לענות ברמז, או לומר בפה מלא, **אני היום בתענית דיבור**, וזה לא פוגע במעלת התענית, וכן כשצריך לומר מלה טובה, להודות על ענין מסוים ובפרט שאם ישתוק לגמרי, אז יפגע הצד השני, ואם ישמעו מלה טובה, אז יקבלו כח, ובוה בודאי שמותר לומר **תודה רבה - תזכו למצוות**, וכיוצא בזה.

ורבינו הצדיק הר"ר יצחק אלפיה זיע"א, בעל קונטרס היחיאלי, מייסד ומחזק תענית הדיבור בארץ הקודש, ממליץ להיזהר לענות עצמו בתענית דיבור, גם שלא לרמוז ולא לקרוץ ולא כלום, **עינוי ממש**, והכל לפי הענין. ומאידך מפורסם גם בשם הסבא מקלם זיע"א שהיה אומר, מי שלא אומר לאשתו **תודה רבה** על האוכל ועל הנקיון ושאר צרכי הבית שנהנה מהם, ועל כך שמצילה אותו מן החטא, **עובר על איסור גזל**, וכידוע יש ענין גדול לעשות תענית דיבור בשבת קודש, ובפרט לדעת הזוהר הקדוש, שאסור בשבת קודש לדבר, לא רק דברי חול, אלא גם דברים בטלים (עניי בוהר הקדוש פרשת בשלה, דף מ"ג), ועם כל זה צריך לשבח את האשה בשבת קודש כפי הצורך, וזה כמו דברי תורה. ובין אדם לחבירו הוא מהדברים שגופי תורה תלויים בזה, כידוע. וקצת ראייה מהגמרא (יומא י"ג) "השח שיחת חולין עובר בעשה" ופרש"י **שיחת הילדים**, ו**קלות ראש**, ומשמע שאם הוא צריך לדבר, ומכוון שעושה מצווה, שפיר דמי. וכן להיפך, הנעלבים והנדרפים שותקים, מעלתם גדולה (עניי שנת פתח) וזוהרים גם לאריכות ימים כמו רב הונא (עניי ראש השנה י"ג) והפסוקים צועקים "שמר פיו ולשונך" וכו' (משלי כ"ג), "כִּלְ עַמְלַת הָאָדָם לְפִיהוּ" (קהלת ו' ז'), "מִן תִּשְׁמַר וְחַיִּים יִבְדַּ לְשׁוֹן" (משלי י"ח, כ"א), ושמעתי פעם ש-כרפ"ס ראשי תיבות, כ"ל ר"אשון פ"ה ס'גור, והלואי שנוזהר לכך.

והרמב"ם (הלכות לעות פרק ב הלכה י"ז) מבאר על רב, תלמידו של רבינו הקדוש, שלא שח שיחה בטלה